

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/211/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516201683
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3516201683.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Olgy Lichnerovej v spore žalobcu K. proti žalovanému K., o zaplatenie 1.569,45 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 7C/37/2016-56 zo dňa 04. júla 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania p o t v r d z u j e a vo výroku I. v časti splatnosti žalovanému uloženú peňažnú povinnosť m e n í tak, že žalovaný je povinný peňažnú povinnosť, uloženú rozsudkom súdu prvej inštancie, zaplatiť žalobcovi istinu 1.569,45 Eur, poplatky za poistenie v sume 2,25 Eur, úroky v sume 104,11 Eur, úroky z omeškania v sume 0,82 Eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.569,45 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 104,11 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, splniť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiadna zo strán n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 1.569,45 Eur, poplatky za poistenie v sume 2,25 Eur, úroky v sume 104,11 Eur, úroky z omeškania v sume 0,82 Eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.569,45 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 104,11 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, a to v splátkach po 50 Eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok II.). Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok III.). Pri rozhodovaní vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že dňa 08.07.2013 uzavreli strany sporu úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej banka poskytla žalovanému peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v zmluve a vo VOP, a to vo výške úveru 1.600 Eur, s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti 19,90 % ročne, RPMN bola dohodnutá vo výške 22,17 % a priemerná RPMN 19,47 %. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v 120-tich pravidelných splátkach vo výške 30,75 Eur, termín splatnosti splátky bol dohodnutý v 15. deň kalendárneho mesiaca s tým, že žalovaný sa zaviazal úver splatiť do 15.06.2023. Nakoľko žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti splácať spotrebiteľský úver riadne a včas, žalobca ho zosplatnil listom zo dňa 15.01.2014 a vyzval žalovaného na predčasné splatenie zosplatneného úveru do 06.02.2014. Zosplatneniu spotrebiteľského úveru predchádzala výzva - upomienka na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.11.2013. Dlžná suma pozostáva z nezaplatených úrokov vo výške 1.569,45 Eur, nezaplatených úrokov 104,11 Eur a nezaplatených úrokov z omeškania 0,82 Eur, poplatkov za upomienku 60 Eur. Žalobcom boli predložené aj všeobecné

obchodné podmienky, ktoré ďalej podrobne upravovali práva a povinnosti zmluvných strán. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci dospel súd prvej inštancie k tomu záveru, že žaloba je podaná čiastočne dôvodne. Súd prvej inštancie preskúmal obsah úverovej zmluvy a zistil, že obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v mesačných splátkach, povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy riadne neplnil, žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho sa stal splatným celý dlh žalovaného. Súdom priznaná suma predstavuje nezaplatenú časť úveru 1.596,45 Eur, nezaplatené úroky do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v sume 104,11 Eur, úroky z omeškania z včas nezaplatených splátok do zosplatenia úveru 0,82 Eur a nezaplatené poplatky za poistenie 2,24 Eur. Pokiaľ si žalobca uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 19,90 % ročne z nezaplatenej istiny 1.569,45 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol. Bolo preukázané, že strany sporu si dojednali zmluvné úroky 19,90 % do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi i zmluvné úroky odo dňa účinkov zosplatenia nepatria. Uviedol, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. V prípade, pokiaľ si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide tak o odlišný inštitút ako sú odplátne úroky a ten má sankčnú povahu. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, t. j. splátok a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Svoj názor podporil uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. ÚS IV. 476/2012 z 18.09.2012. Súd prvej inštancie povolil žalovanému splácať dlh žalobcovi v splátkach po 50 Eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Z výpovede žalovaného na pojednávaní vyplynulo, že je v takej finančnej situácii, že nie je schopný splatiť dlh naraz, a preto súd považoval v tomto konkrétnom prípade povolenie splácať dlh v splátkach za adekvátny a výšku splátok za primeranú aj možnostiam žalovaného aj s prihliadnutím na výšku dlhu a doby, za ktorý by mal byť dlh v splátkach splatený. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný (neúspešný bol len v časti príslušenstva), priznal plnú náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu zamietajúcej časti (výrok II.) a časti povolenia splácať dlh v mesačných splátkach (výrok I.), podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. S názorom súdu prvej inštancie, že veriteľovi patria dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti jeho dlhu a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, sa žalobca nestotožňuje, v tejto časti považuje rozsudok za nesprávny a namieta nesprávne právne posúdenie veci. Žalobca zastáva názor, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. Poukázal na ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 506 Obchodného zákonníka a jeho výklad podľa komentára Iura Edition k Obchodnému zákonníku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že názor, že po zosplatení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, a to rozsudok Krajského súdu v Žiline, č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, podľa ktorého „keďže zmluva neobsahuje dohodu o úroku odlišnú od zákona, platí ust. § 497 Obchodného zákonníka“. Uviedol, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník je ich povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Poukázal na ust. § 506 Obchodného zákonníka, ktoré nespôsobuje zánik záväzku ex tunc a naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, ktorá povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Situácia totiž nastala pre neplnenie si povinnosti dlžníka. V uvedenom žalobca

odkázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, ktorého znenie, ktoré v celom rozsahu žalobca cituje v podanom odvolaní, je zverejnené na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Na podporu svojej argumentácie citoval aj z ďalších rozhodnutí, a to rozsudku Krajského súdu v Nitre, č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017 a č.k. 17Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017. K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení dlhu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky v uznesení, č.k. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014, z ktorého vyplýva, že pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nemožno obe sadzby úrokov sčítať, a že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. V podanom odvolaní poukázal na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb., ktorý obsahoval znenie v § 53 ods. 9, kde na konci sa pripája veta „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a žiadna zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Fakt, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť. K rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorý sa pri rozhodovaní riadil uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 476/2012 uviedol, že v predmetnej veci sa sťažovateľ domáhal rozhodnutia o tom, že rozhodnutím Okresného súdu Prešov, č.k. 29C/131/2011-127 z 23.11.2011 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 1Co/30/2012 z 30.05.2012 boli porušené v sťažnosti uvedené práva sťažovateľa a ústavný súd nielen, že sa nevyjadril k meritu tohto odvolania, t. j. úrokom po zosplatnení, ale tak ani nemohol učiniť. Vo svojom rozhodnutí sa ústavný súd zaoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu a odmietnutím uvedenej sťažnosti, že všeobecné súdy základné právo sťažovateľa neporušili, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko súdu ohľadne úrokov po zosplatnení. Ďalej žalobca považoval za nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o povolení uhradiť dlh v mesačných splátkach. Žalobca mal za to, že priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach postupoval súd v rozpore so zákonom. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Poukázal na to, že splatenie len priznanej istiny bude trvať neprimerane dlho, a to viac než dva roky. Ďalej mal za to, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko svoje rozhodnutie obmedzil výlučne na vyjadrenie žalovaného, ktoré nie sú podložené dôkazmi. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č.k. 11Co/49/2018-135 zo dňa 26.02.2018 a Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 4Co/320/2017-154 z 29.09.2017. Uviedol, že v zmysle ust. § 232 ods. 2-4 CSP je povinný subjekt v prípade plnenia povinnosti uloženú súdom povinný splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Len výnimočne, v odôvodnených prípadoch, môže súd určiť dlhšiu ako zákonom určenú lehotu na plnenie. Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného, žalovaným prejavovaná snaha o plnenie záväzku počas konania, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie sa v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade, vzhľadom na osobné pomery žalobcu, príliš ťaživé. Pritom je potrebné zohľadniť, že výška splátok musí odrážať nielen osobné pomery žalovaného, ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. V rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v odôvodnení neuviedol ani stanoviská strán v otázke lehoty plnenia, ani z akých skutočností vo svojom rozhodnutí o lehote plnenia vyšiel, ani podľa akého ustanovenia zákona lehotu na plnenie právne posúdil a rovnako ani akými úvahami sa pri právnom posudzovaní tejto otázky riadil. Nakoľko rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalovaného zaviazal uhradiť dlžnú sumu a žalobcovi prizná náhradu trov konania, aj trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zamietavom výroku II. podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku I. v časti splatnosti žalovanému uloženej peňažnej povinnosti podľa § 388 CSP zmeniť.

5. V časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sumu 1.569,45 Eur s príslušenstvom, nebol rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním napadnutý a odvolací súd túto časť rozsudku nepreskúmaval. Predmetom odvolacieho konania bol len zamietavý výrok a výška mesačných splátok, v ktorých súd prvej inštancie povolil žalovanému splácať priznané peňažné plnenie.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že uzavretá zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, preto uplatnenému nároku žalobcu vyhovel s výnimkou nedôvodnosti uplatneného nároku na zaplatenie úrokov po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru vo výške 19,90 % ročne z nezaplatenej istiny 1.569,45 Eur od 07.02.2014 do zaplatenia, v tejto časti žalobu zamietol, keď zastával názor, že žalobcovi zmluvné úroky odo dňa účinkov zosplatenia nepatria. Dôvodnosť podaného odvolania tak vzhľadom na odvolacie námietky spočívala na právnom posúdení otázky, či veriteľ má nárok na zmluvný úrok aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

7. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov z úveru po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách opakovane zaoberala a dospela k záveru, že dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Zmluvné dojednanie o povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania bolo označené za obchádzanie zákonného pravidla, stanoveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania.

8. Odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru.

9. Ak by napriek tomu existovala zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky, patriace len v právne súladnom stave, je táto zmluvná úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou, nakoľko v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie, medzi ktoré patria i úroky z omeškania. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že dohodnuté úroky popri úrokoch z omeškania v skutočnosti neprímerane navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie po dohodnutej alebo predčasne vyvolanej dobe splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania.

10. Na podporu správnosti tohto názoru odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, č.k. IV. ÚS 476/2012-14, na ktoré poukázal i súd prvej inštancie, v zmysle ktorého ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad, podľa ktorého po zosplatení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

11. Odvolací súd preto zastáva názor, že aj prípadná dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky, aj úroky za poskytnutie úveru do zosplatnenia úveru aj po zosplatnení úveru, na ktorú žalobca poukazoval, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje zhoršenie jeho postavenia oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Keďže niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania (zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy), je takáto dohoda o úrokoch nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva i hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, je preto neprijateľná.

12. Rozsudok súdu prvej inštancie bol tak v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil.

13. Pokiaľ ide o ďalšiu odvolaním žalobcu napadnutú časť rozsudku súdu prvej inštancie, výrok o povolení plniť žalovanému uloženú peňažnú povinnosť v mesačných splátkach po 50 Eur, tak tu bolo odvolanie žalobcu dôvodné.

14. V zmysle 220 ods. 2 CSP má byť odôvodnenie rozhodnutia súdu presvedčivé a musí v ňom byť jasne a výstižne vysvetlené, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. V zmysle uvedeného je povinnosťou súdu, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení právnych predpisov vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia teda musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia, musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup súdu pri rozhodovaní musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Uvedené požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia sa samozrejme týkajú aj splatnosti žalobcovi priznaného peňažného plnenia, ak sa konajúci súd odchytil od zákonom určenej lehoty na splnenie uloženej peňažnej povinnosti, ktorá je tri dni od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP).

15. V zmysle § 232 ods. 2, 3 a 4 CSP je lehota na plnenie tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku, avšak súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu, prípadne i splnenie povinnosti uložiť v splátkach. Ako plynie už zo samotného textu zákona, súd inú ako trojdňovú lehotu na plnenie môže určiť len v odôvodnených prípadoch, a preto je nevyhnutné, aby takéto rozhodnutie bolo náležite odôvodnené v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

16. Je zrejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanému) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinného na zachovanie dôstojných životných podmienok. Napokon, aj pre oprávneného je prijateľnejšie dosiahnuť dobrovoľné plnenie, hoci postupne, než byť odkázaný na neistý výsledok exekučného konania v prípade neschopnosti povinného zaplatiť priznané plnenie naraz. Pri určovaní výšky splátok je potrebné prihliadnuť na príjmy a výdavky, resp. majetkové pomery povinného, na výšku priznaného plnenia, ale aj na hľadisko ochrany oprávneného, teda, či zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nebude vzhľadom na pomery oprávneného preňho príliš ťaživé.

17. Odvolací súd musel dať za pravdu žalobcovi, že v odôvodnení napadnutého rozsudku nie sú uvedené dôvody na povolenie splátok žalovanému, teda to, aké zistil súd prvej inštancie príjmy, výdavky, majetkové pomery, prípadne iné relevantné okolnosti na strane žalovaného, ktoré súd viedli k povoleniu splátok. Zo spisu vyplýva len to, že na pojednávaní dňa 04.07.2018 žalovaný uviedol, že je nezamestnaný, chodí na brigády, kde si zarobí 200 Eur mesačne, z čoho musí hradiť výživné súdom priznané vo výške 100 Eur na maloleté dieťa. Zároveň má súčasne s novou priateľkou maloleté dieťa a býva v podnájme u priateľkiných rodičov. Na základe uvedeného požiadal o splácanie dlhu v mesačných splátkach vo výške 30,40 Eur alebo 50 Eur. K svojim príjmom, výdavkom a majetkovým pomeroch neuviedol, ani nedoložil žiadne listiny preukazujúce jeho finančný stav. Ani v spise nie sú založené žiadne listinné dôkazy, z ktorých by bolo možné urobiť záver o potrebe umožniť žalovanému úhradu priznaného plnenia v splátkach. Bremeno tvrdenia (t. j. povinnosť uviesť skutkové okolnosti relevantné pre požadované rozhodnutie súdu) a dôkazné bremeno (t. j.

povinnosť tvrdené skutkové okolnosti preukázať predložením alebo navrhnutím relevantných dôkazov) v tomto prípade zaťažuje toho, kto žiada o povolenie splátok, t. j. žalovaného. Napokon, ani v odvolacom konaní žalovaný neuviedol žiadne skutkové tvrdenia a nepredložil, resp. nenavrhol súdu žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť oprávnenosť povolenia splátok, a to napriek tomu, že odvolanie žalobcu (ktoré súd prvej inštancie žalovanému riadne doručil) výslovne smerovalo aj proti povoleniu splátok.

18. Odvolací súd dodáva, že v zmysle § 232 ods. 3 CSP súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu na plnenie, pričom pod určením dlhšej lehoty je potrebné rozumieť aj určenie (povolenie) splátok. Toto ustanovenie však výslovne vyžaduje, aby išlo o odôvodnené prípady, teda povolenie splátok musí byť v rozsudku dostatočne skutkovo odôvodnené. Keďže v tomto prípade povolenie splátok nebolo v rozsudku skutkovo odôvodnené a ani zo spisu nevyplývalo, že by žalovaný uniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k povoleniu splátok, odvolací súd musel dať za pravdu odvolateľovi (žalobcovi) v tom, že súd prvej inštancie v tejto časti nedostatočne zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie o povolení splátok je nepreskúmateľné, čo predstavuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. b). Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že (pre neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalovaným vo vzťahu k dlhšej lehote na plnenie) určil splatnosť priznaného plnenia v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 prvá veta CSP na tri dni od právoplatnosti rozsudku.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní nebola ani jedna zo strán plne úspešná (na jednej strane odvolací súd potvrdil zamietavú časť rozsudku súdu prvej inštancie a na druhej strane zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti splatnosti priznaného plnenia), pričom pomer úspechu a neúspechu strán v odvolacom konaní považuje odvolací súd za vyrovnaný. Odvolací súd preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).